

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 20.12.2013 г.
COM(2013) 927 final

ANNEX 1

ПРИЛОЖЕНИЕ

**Годишен доклад за 2012 г. на управителя на ЕБВР от страна на ЕС до
Европейския парламент**

към

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

**Съгласувано с председателя съобщение от заместник-председателя на Комисията
г-н Рен**

Годишен доклад за 2012 г. на управителя на ЕБВР от
страна на ЕС до Европейския парламент

Съдържание

1.	Въведение	4
1.1.	Обща информация относно ЕБВР	4
1.2.	Прозрачност на операциите	5
2.	Резултати за 2012 г.	6
2.1.	Финансови резултати	6
2.2.	Напредък в прехода	6
2.3.	Поемане на рискове	7
2.4.	Географски обхват	8
2.5.	Нов президент	8
3.	Принос към целите на Съюза(вж. примери за проекти в приложение 2)	9
3.1.	Стратегии и политики на ЕБВР	9
3.2.	Стратегии за отделни държави	10
3.3.	Специални действия за Гърция	11
3.4.	Европа 2020	11
4.	Междунституционално сътрудничество	12
4.1.	ЕС-ЕБВР-ЕИБ — тристранен меморандум за разбирателство.....	12
4.2.	Платформа на ЕС за смесено финансиране в областта на външното сътрудничество.....	12
4.3.	Партньорства за МФИ	12
4.4.	Донорска подкрепа:	13
4.5.	Бюро на ЕБВР за оперативна координация в Брюксел	14
5.	Приложение 1– Резултати на ЕБВР.....	16
6.	Приложение 2– Примери за проекти	21
7.	Приложение 3 – Електронни линкове	24

1. Въведение

Настоящият доклад е в отговор на решения 1219/2011/ЕС от 16 ноември 2011 г. и 602/2012/ЕС от 4 юли 2012 г. на Европейския парламент и на Съвета, които въвеждат ново изискване управителят на ЕБВР от страна на ЕС да докладва ежегодно пред Европейския парламент относно: *„насърчаването на целите на Съюза, с особен акцент върху външната дейност на Съюза, както е определено в член 21 от Договора за Европейския съюз, стратегията „Европа 2020“ и значителното увеличаване на трансфера на технологии в областта на възобновяемите източници на енергия и енергийната ефективност,... използването на капитала, мерките за гарантиране на прозрачност на операциите на ЕБВР чрез финансови посредници, ... поемането на риск и ефективността при прилагането на ливъридж при допълнителното финансиране от частния сектор, както и сътрудничеството между Европейската инвестиционна банка и ЕБВР извън Съюза“* и докладване *„относно дейностите и операциите на ЕБВР в страните от Южното и Източното Средиземноморие“*.

1.1. Обща информация относно ЕБВР

ЕБВР бе създадена през 1990 г. след падането на комунистическите режими в Европа и бившия Съветски съюз. Нейната задача е да *„насърчава прехода към открита пазарно ориентирана икономика и да подкрепя частната и предприемаческата инициатива“* в Централна и Източна Европа, Централна Азия, а напоследък — и в Южното и Източното Средиземноморие. Банката понастоящем работи в 34 държави от изброените по-горе региони и подкрепя проекти, които не могат да бъдат изцяло финансирани на пазарна основа — най-вече в частния сектор.

Членове на банката са 64 държави, ЕС и ЕИБ. Делът на Европейския съюз и неговите държави членки представлява общо около 64 % от капитала на банката. Съветът на директорите, представляващ тези участници, заседава редовно, за да координира вижданията относно проектите на банката, политиката и стратегиите. Мненията обаче не винаги са единни, тъй като директорите, представляващи държавите членки на ЕС, гласуват като независими акционери и изразяват приоритетите на съответните национални власти.

Към края на 2012 г. делът на ЕС в уставния капитал на ЕБВР възлиза на 3,04 % (т.е. 900 млн. EUR от общия капитал в размер на 30 млрд. EUR), от които малко повече от 20 % е внесен (188 млн. EUR за ЕС), а останалата част е под формата на невнесен капитал (712 млн. EUR за ЕС), които представляват условно задължение за бюджета на ЕС.

Всички 66 акционери са представени в Съвета на управителите на ЕБВР. Представителят на ЕС се назначава от Комисията — понастоящем това е г-н Olli Rehn, заместник-председател на Европейската комисия, отговарящ за икономическите и паричните въпроси. Заместник-управител, също назначен от Комисията, понастоящем е г-н Marco Buti, генерален директор на ГД „Икономически и финансови въпроси“.

Управителите избират 23-те члена на Съвета на директорите за (възобновяем) мандат от 3 години. Петнадесет от тези членове на Съвета на директорите представляват държавите членки на ЕС, ЕС и ЕИБ. Всеки директор назначава заместник с

правомоция да действа вместо него/нея, когато той/тя отсъства. Директор за Европейския съюз в Съвета на директорите понастоящем е г-н Vassili Lelakis (ГД „Икономически и финансови въпроси“), а негов заместник е г-н Peter Basch (също ГД „Икономически и финансови въпроси“).

При изразяването на официалните становища и позициите на ЕС директорът в ЕБВР за ЕС взема под внимание мненията на всички служби на Комисията, Европейската служба за външна дейност и други заинтересовани структури на ЕС, както и мнението на мнозинството от членовете на Съвета на директорите, представляващи държавите членки на ЕС.

1.2. Прозрачност на операциите

Банката публикува **поредица от годишни обществено достъпни доклади**, с които информира заинтересованите страни за своята работа и за насърчаването на прозрачността в своята дейност. Те включват годишен отчет, годишен финансов отчет, доклад за прехода, доклад за устойчивото развитие и доклад за подпомагането (за електронни линкове — вж. приложение 3).

Политиката за информиране на обществеността определя какво трябва да се свърши от страна на ЕБВР по отношение на допитването до обществеността и оповестяването на информация. През 2012 г. банката проведе допитвания относно 9 национални стратегии и 1 секторна стратегия, публикува документи, обобщаващи 158 проекта в частния сектор, направи екологични и социални оценки на въздействието на всички проекти категория „А“ от екологична гледна точка и предостави изискваната информация що се отнася до отчетността и управлението. Банката също така отговори на всички искания за информация с едно обжалване срещу решение за отказ.

Ключов инструмент за подсигуряване на отчетността на ЕБВР е **Механизмът за жалби по проекти (МЖП)**, който разглежда жалби по случаи, в които банката може да не се е придържала към приложимите политики при одобряването на отделен проект. Механизмът позволява на засегнатата общност да получи помощ от Банката чрез инициатива за разрешаване на проблеми със спонсора на проекта.

През 2012 г. към ЕБВР са били регистрирани над 1900 **граждански организации**. Повече от 400 от тях са участвали в тематични срещи със служители на Банката. Програмата за гражданско общество е водеща инициатива на Банката в областта на сътрудничеството с гражданското общество. Тя се изпълнява успоредно с годишното заседание на ЕБВР и бизнес форума. Програмата предоставя платформа за диалог на високо равнище между представители на гражданското общество, президента на ЕБВР, Съвета на директорите, висшето ръководство и банковите служители.

2. Резултати за 2012 г.

2.1. Финансови резултати

Банката беше в добро финансово състояние и през 2012 г., със силна капиталова позиция (отразена в първокласния и кредитен рейтинг (AAA), със стабилна перспектива), високи нива на ликвидност и с трайна и солидна подкрепа от страна на нейните акционери.

ЕБВР реализира операции с годишен обем в размер на 8,9 млрд. EUR, включващи 393 отделни проекта и 72 неизплатени салда по програмата за насърчаване на търговията за 2012 г. Поети са и 6 ангажимента за 181 млн. EUR, предназначени за Южното и Източното Средиземноморие (ЮИС). По тези проекти през 2012 г. бе набрано **допълнително финансиране** в размер на 17,4 млрд. EUR (20,8 млрд. EUR през 2011 г.), като банката е мобилизирала пряко синдикирани заеми в размер на 1,2 млрд. EUR (1,0 млрд. EUR през 2011 г.) Портфейлът за инвестиционни операции на Банката нарасна на 37,5 млрд. EUR в края на 2012 г. (увеличение с 8 % в сравнение с 2011 г.).

За 2012 г. бе отчетена нетната печалба от 1 млрд. евро (173 млн. EUR през 2011 г.), дължаща се основно на промяна в нереализираните справедливи стойности на капитала, които поради нестабилността на пазарите на капиталови инструменти е възможно да се променят значително в бъдеще. Това означава, че резервите на ЕБВР са се увеличили от 7,0 млрд. EUR през 2011 г. до 7,8 млрд. EUR в края на 2012 г.

През 2012 г. в рамките на годишната си програма за отпускане на средства Банката мобилизира дългосрочно финансиране за 6,3 млрд. EUR със среден срок до падежа от 4,1 години. Облигациите са емитирани в 12 валути, като на щатския долар се падат 60 % от общото финансиране.

Оперативните и финансовите резултати, както и разпределението на операциите на Банката по географски признак, са представени в приложение I.

2.2. Напредък в прехода

ЕБВР прави годишна оценка на постигнатия напредък в прехода и оставащите предизвикателства в 15 сектора във всички държави, в които работи. Тази оценка на „пропуските в прехода“ се прави по отношение на промените в структурата на пазара или в подкрепящите пазара институции, които са необходими, за да ги приведе в съответствие със стандартите на най-напредналите пазарни икономики.

През 2012 г. напредъкът в демократичните реформи в някои части на обхванатите от ЕБВР региони е голям, докато другите реформи са в застой. Напредъкът по пътя на реформите беше най-осезаем в страни, тръгващи по демократичен път, като **Египет** и **Тунис**, въпреки че бяха налице известни сътресения. Процесът на преход вероятно ще бъде различен в различните държави в ЮИС. Страните от **Западните Балкани** продължават да следват пътя на демократичните реформи, подкрепени от процеса на интеграция към ЕС и от засиленото регионално сътрудничество, въпреки че популизмът и междуетническото напрежение продължават да възпрепятстват процеса на демократическа консолидация. **Армения, Грузия и Молдова** засилиха своята демократична легитимност със свободни и честни избори и със сформирането на

реформаторски правителства; **Киргизката република и Монголия** отбелязаха също напредък по пътя на демократизацията.

Другаде в регионите на ЕБВР резултатите от демократичните реформи бяха смесени. В **Русия** напредъкът в някои демократични реформи и по-откритите президентски избори през март 2012 г. бяха отчасти неутрализирани от други мерки, приети от компетентните органи. През предходните години в **Украйна** беше отбелязан значителен напредък, който обаче беше накърнен от избирателно правораздаване и от натиска върху независимите медии. Демократичният напредък в повечето от останалите **държави от ОНД** в най-добрия случай е бавен. Безпокойство будят широко разпространената корупция, слабото спазване на принципа на правовата държава и нарушенията на правата на човека. Банката остава обезпокоена от липсата на демократичен напредък в реформите в **Беларус и Туркменистан** и продължава да използва съобразен стратегически подход към действията си, като насочва вниманието си върху проектите в частния сектор и напредъка спрямо набор от ясно дефинирани политически и икономически показатели.

Работата по въвеждане на **икономическото приобщаване** към системата на прехода започна през 2012 г., а през 2013 г. банката добави още три теми — неравенството между половете, различията между селските и градските райони и проблемите на младежта.

2.3. Поемане на рискове

С оглед на постигането на добри резултати във връзка с ангажимента си за подпомагане на прехода е предвидено ЕБВР да поема по-големи рискове, отколкото аналогични структури в частния сектор. Тя обаче си е поставила за цел да прави това открито и с мярка. Ръководството редовно информира Съвета на директорите и се консултира с него — главно чрез тримесечни доклади за риска, но също така и за отделни случаи.

ЕБВР има за цел да намали рисковете във **финансовата сфера** във възможно най-голяма степен чрез поддържане на висока ликвидност и краткосрочни инвестиции в най-висококачествени финансови инструменти. Тези операции се извършват с делегирани пълномощия от Съвета, при спазването на строги правила, които се преразглеждат ежегодно.

Банковият портфейл от друга страна е разработен с идеята да поема много по-високи рискове, като се ангажира със средносрочни до дългосрочни инвестиции, които често са приспособени или уникални продукти и следователно — силно неликвидни. ЕБВР обаче се стреми да идентифицира, измери и структурира тези рискове по начин, който ги ограничава, или хеджира срещу тях (напр. възможности за излизане, проверки на плащанията, пактове, гаранции и др.). Инвестициите на ЕБВР се оценяват по пазарни курсове, които отразяват по подходящ начин баланса риск-печалба (като същевременно се гарантира, че ЕБВР не „изтласква“ частния сектор).

Може да се очакват неизплатени задължения, но ЕБВР се стреми да намали загубите, колкото е възможно повече, и прави провизии за тях, за да поддържа разумна капиталова база. **Обезценените заеми** на ЕБВР са на много ниско ниво — 3,4 % от оперативните активи на дълга към края на 2012 г. (676 млн. EUR).

Други рискове (пред които са изправени всички пазарни участници), включват **оперативните рискове** (напр. грешки, измама и т.н.), **рискове за репутацията**, свързани с коректното поведение на текущи и потенциални клиенти, както и **системните рискове** (напр. фалит на ключова западна банка или голяма промяна в политиката на Федералния резерв на САЩ).

2.4. Географски обхват

През 2011 г. ЕБВР започна постепенно навлизане в региона на Южното и Източното Средиземноморие (ЮИС) чрез финансирани от донори фондове за сътрудничество за подготовка на проекти и т.н. През 2012 г. обаче достатъчен брой акционери на ЕБВР подкрепиха промени в член 18 от Споразумението за създаването на банката, за да може да бъде даден статут на държава потенциален получател на Египет, Йордания, Мароко и Тунис. Това позволи на банката да започне да извършва широка гама от инвестиционни операции в новия регион чрез специален инвестиционен фонд, който е на разположение от ноември насам (вж. приложение 2). Широко бе застъпено мнението, че тези държави ще станат пълноправни държави получатели през 2013-2014 г.

През ноември 2012 г. след сериозно обсъждане управителите на ЕБВР гласуваха в полза на предложението Косово да стане 66-ият член на Банката и 30-та страна, в която се извършват операции. В резолюцията, с която бе прието предложението, се подчертава, че решението не засяга позициите на отделните членове на ЕБВР по въпроса за статута на Косово.

2.5. Нов президент

На годишното заседание през май 2012 г. в Лондон Suma Chakrabarti от Обединеното кралство спечели президентското място в първата по рода си изборна надпревара и замени Thomas Mirow през юли. При встъпването си в длъжност новият президент постави началото на процес на „модернизация“ на Банката, който има за цел да промени вътрешното функциониране, както и да „повиши ефективността и предоставянето на инвестиции, политическия диалог, техническото сътрудничество и лидерството с цел постигането на най-добри резултати“.

3. Принос към целите на Съюза(вж. примери за проекти в приложение 2)

Като многостранна международна финансова институция (МФИ) ЕБВР е отговорна, както пред своите акционери от ЕС, така и пред акционери извън ЕС, и следователно действа в съответствие със своя уникален начин на управление, регулаторна и политическа рамка.

При все това ЕБВР обикновено прилага и насърчава стандартите на ЕС и изискванията на политиката, не само в страните получатели от ЕС, но също така и в страни получатели, които не членуват в ЕС, като проектите на Банката и политическият диалог целят постигане или приближаване към изискванията на ЕС във възможно най-голяма степен. Не всички проекти на ЕБВР могат да отговорят на стандартите на ЕС още от самото начало, главно поради ограничена достъпност и често поради значителната разлика, свързана с прехода. В този случай Съветът на директорите трябва да постигне съгласие относно предоставянето на дерогация от съответната политика на ЕБВР.

Независимо от начина, ЕБВР допринася за постигането на редица от външните цели на ЕС, както се посочва в член 21 от Договора за ЕС. По-специално ЕБВР предоставя техническа и финансова подкрепа, която спомага за насърчаване на *устойчиво икономическо, социално и екологично развитие, за интегрирането на страни в световната икономика и за насърчаване на многостранното и доброто глобално управление*. Чрез участието си само в държави, които са се посветили на принципите на многопартийната демокрация, плурализма и пазарната икономика, Банката също така допринася за постигането на целта насърчаване на *демокрацията и върховенството на закона*.

При изпълнението на своя ангажимент за насърчаване на прехода към пазарно ориентирана икономика, ЕБВР стимулира частни и предприемачески инициативи, като подпомага държавите да прилагат структурни и секторни (икономически, социални и екологични) реформи, с цел да им се помогне да се модернизират и да се интегрират напълно в световната икономика.

3.1. Стратегии и политики на ЕБВР

През 2012 г. беше одобрена нова политика в областта на минното дело, която определя целите и принципите на банката за насърчаване на отговорното минното дело в съответствие с най-добрите международни стандарти по отношение на околната среда, здравеопазването, безопасността и социалната защита (използването на въглища и добивът на изкопаеми горива са обхванати от енергийна стратегия, за която се провеждат консултации през 2013 г.) Тази политика стъпва на стабилната основа на съответните директиви на ЕС и свързаните с околната среда стандарти, с многобройни препратки към нормативните и правни стандарти на ЕС в тази област.

През 2012 г. беше договорена и трета фаза на **Инициативата за устойчива енергетика** (ИУЕ) на ЕБВР за периода 2012—2014 г., което позволява да бъде продължена успешната работа за насърчаване на икономическата конкурентоспособност и растеж, основаващи се на енергийна ефективност и ниски въглеродни емисии. Около 2,3 млрд. EUR от годишния обем на дейността през 2012 г. е пряко свързана с дейността в ИУЕ и допринася за постигането от Банката на целевия

дял от 20 % на инвестициите с елемент за устойчиво развитие в областта на енергетиката. Третата фаза на ИУЕ ще продължи да развива енергийната ефективност и дейностите за смекчаване на влиянието на изменението на климата, като в същото време акцентира в по-голяма степен върху приспособяването. Тя има за цел да постигне финансиране до 4,5—6,5 млрд. EUR с цел намаляване на емисиите на въглероден диоксид с 26—32 млн. тона CO₂. По искане на представителя за ЕС фаза 3 ще доведе до по-задълбочено хармонизиране и координиране с планове на други международни финансови институции по отношение на климата.

Ключова сфера за развитие за банката е финансирането на **възобновяемата енергия**. От 2006 г. насам Банката е направила 57 инвестиции в проекти за производство на енергия от вятър, слънчеви лъчи, биомаса и водноенергийни проекти, а също така е дала своя принос във фондовете за възобновяема енергия. Като цяло Банката е инвестирала над 2 млрд. EUR в проекти на обща стойност над 5 млрд. евро, като е мобилизирала инвестиции от публичния и частния сектор над 3 млрд. EUR.

През 2012 г. беше приета нова петгодишна **стратегия за общинска и екологична инфраструктура (СОЕИ)** въз основа на стандартите на ЕС в областта на околната среда. СОЕИ е от голямо значение за много от най-бедните ЕБВР страни получателки — поради големите предизвикателства на прехода се разглежда като основен елемент от дейността на Банката. Често срещано в тази област е съфинансирането от инструментите на ЕС.

3.2. Стратегии за отделни държави

През 2012 г. ЕБВР изготви нови 3-годишни национални стратегии за Албания, Армения, Естония, Литва, Румъния, Русия, Словашката република, Таджикистан и Турция.

Тъй като **Турция** е в списъка на Специалната група за финансови действия (Financial Action Task Force Council — FATF) на държавите с пропуски в законодателството в областта на прането на пари и финансирането за борба с тероризма, представителят за ЕС изигра много важна роля за подсигурирането на допълнителни надлежни проверки от страна на Банката на всички проекти с участието на турски спонсори.

Стратегиите за **Естония, Литва и Словашката република** отразяват техния напреднал етап в прехода и в тях се определят ясни пътища за отделянето им от банката. Като се подчертава ролята на ЕБВР за подпомагане на **румънските власти**, стратегията за Румъния отразява стремежа на Банката да насърчи по-доброто усвояване на структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.

Сериозни преговори бяха водени по отношение на стратегията спрямо **Русия**, като се има предвид, че тя представлява повече от една трета от дейността на ЕБВР. Директорът от страна на ЕС успешно приведе доводи за използването на подходящ език в политиката по отношение на Русия, като се има предвид необходимостта Русия да спазва международните правила в областта на търговията във връзка с членството си в СТО. С оглед на броя на текущите търговски спорове между ЕС и Русия, беше счтено за жизненоважно да се изпрати недвусмислено послание, както за руските власти, така и за ЕБВР, че страната следва да избягва да подкрепя проекти, които

противоречат на приетите правила за търговия, и да положи повече усилия за интеграцията си в световната икономика и за осъществяването на допълнителни пазарни реформи.

В контекста на всички документи за стратегиите на отделни държави представителят за ЕС договори редица стандартни процедури за обработка на дерогации от изискванията на ЕС в областта на околната среда на ниво проект, които изискват ясни основания и конкретни допълнителни дейности.

3.3. Специални действия за Гърция

В отговор на искане за подкрепа и сътрудничество от гръцките власти през август 2012 г. ЕБВР създаде работна група, която да проучи как Банката би могла да подкрепи растежа в Гърция и региона чрез трансгранични инфраструктурни инвестиции, търговска интеграция и развитие на местния бизнес, включващо гръцки дъщерни предприятия, намиращи се в Югоизточна Европа. След определен брой проучвателни срещи на високо равнище с гръцките власти, гръцки бизнес партньори, съответните служби на Европейската комисия и работната група за Гърция, както и с ЕИБ, ЕБВР помогна на ЕИБ да изготви програма за Гърция за насърчаване на търговията. Беше подготвен и нов финансов пакет за 711 млн. EUR за 9 гръцки банкови дъщерни дружества в България, Румъния и Сърбия, за да бъде намалена зависимостта им от гръцките дружества „майки“. Банката също така подкрепи значителен брой проекти в Югоизточна Европа, в които участват гръцки предприятия.

3.4. Европа 2020

Основният акцент в дейността на ЕБВР е насърчаването по-скоро на системния икономически преход, отколкото на растежа. Тъй като преходът често е и средство за стимулиране на растежа, инвестициите на ЕБВР оказват влияние върху перспективите пред дадена държава и косвено върху създаването на работни места и намаляването на бедността. Като пример за това може да бъде посочена работата на банката в подкрепа на МСП чрез предоставянето на кредитни линии и техническа помощ в областта на бизнес управлението. През 2012 г. бяха осъществени около 1500 проекти за МСП. В тази връзка ЕБВР допринася за постигането на амбициозните цели, определени в стратегията за растеж „Европа 2020“, включително за *интелигентен* растеж чрез инвестиции в икономиката на знанието и иновациите, *устойчив* растеж чрез инвестиции в проекти за енергийна ефективност и ниски въглеродни емисии, както и *приобщаващ* растеж, оказващ влияние върху неравенството между половете, разликите в развитието между селата и градовете и отчуждението на младежта.

4. Междувинституционално сътрудничество

Освен инвестициите и подкрепата за икономическата диверсификация ЕБВР играе все по-важна роля за насърчаването на *многостраниното сътрудничество и доброто глобално управление*, в съответствие с по-общите външни цели на ЕС. Банката се стреми да изрази гласа на своите региони на действие на международни форуми и срещи на правителствено и на бизнес равнище за насърчаване на доброто корпоративно управление и политическите и правните реформи.

4.1. ЕС-ЕБВР-ЕИБ — тристранен меморандум за разбирателство

Като се има предвид ролята на ЕИБ и ЕБВР за насърчаването на европейските цели и ценностите в ЕС и съседните страни, Комисията активно насърчава сътрудничеството в рамките на меморандума за разбирателство ЕК-ЕИБ-ЕБВР, който бе подписан през март 2011 г. (преразгледан през ноември 2012 г., за да се отрази разширяването с региона на ЮИС). С Меморандума за разбирателство бе създадена контактна група за утвърждаване на традицията за редовна размяна на мнения и съвместно набиране на възможностите за съфинансиране въз основа на сравнителните предимства на всеки от партньорите. На 13 декември 2012 г. бе подписан допълнителен меморандум за разбирателство между Комисията, Европейската служба за външна дейност, ЕБВР и ЕИБ. Това засяга определянето на съответните инвестиционни проекти в рамките на партньорството за модернизация между ЕС и Русия.

4.2. Платформа на ЕС за смесено финансиране в областта на външното сътрудничество

През 2012 г. ЕБВР участва в експертна група, чиято работа доведе до създаване от страна на Комисията на нова Платформа на ЕС за смесено финансиране в областта на външното сътрудничество, чието начало бе поставено на 14 декември. Целта беше да се задълбочат ангажиментите на ЕС към редица финансови институции и да се стимулират задълбочените технически експертни знания и сравнителни предимства, за да се координира и подобри въздействието и ефективността на външните действия на ЕС. Започна техническа работа по анализа на механизмите за комбиниране, включително най-добрите практики, управленски структури и измерването и мониторинга на резултатите.

4.3. Партньорства за МФИ

През ноември 2012 г. Европейската инвестиционна банка, Световната банка и ЕБВР се договориха за втори **съвместен план за действие в областта на МФИ**, насочен към подпомагане на икономическото възстановяване и растежа в Централна и Югоизточна Европа, с финансов пакет от над 30 млрд. EUR (както и със съвети по общата политика) за периода 2013—2014 г. (наричан „Виена II“, тъй като той е изграден по подобие на мрежата за 2009—2010 г. — План за действие „Виенска инициатива“). Това е пряк отговор на продължителното въздействие на проблемите на еврозоната върху икономиките на страните от бързо развиваща се Европа и има за цел да стимулира растежа в региона чрез инициативи за подпомагане на частния и публичния сектор, включително инфраструктура, корпоративни инвестиции и финансовия сектор. ЕБВР ще съсредоточи помощта си в Западните и Източните Балкани, балтийските държави и държавите от Централна Европа, като се очаква да бъдат инвестирани

средства в размер до 4 млрд. EUR под формата на заеми, дялов капитал и търговско финансиране, които ще бъдат подкрепени от политически диалог, целящ постигането на икономическо реструктуриране, разнообразяване и подобряване на корпоративното управление.

Партньорството от Довил стартира по време на срещата на върха на Г- 8 през май 2011 г. в Довил. То има за цел да координира отговора на Г8 (в областта на политиката, финансите и търговията) на Арабската пролет (включително мобилизирането на МФИ и двустранни донори, които не членуват в Г- 8) с цел подкрепа на прехода към устойчив и приобщаващ растеж. Разширяването на мандата на ЕБВР към ЮИС бе посочен като основен елемент от финансовия стълб.

4.4. Донорска подкрепа:

Безвъзмездните средства от донори са от съществено значение за посрещане на предизвикателствата на прехода в страните, в които Банката работи (вж. приложение 2). През 2012 г. безвъзмездните средства подпомагаха програми и инициативи в почти всички сфери на дейността на ЕБВР, които възлизаха на 177 млн. EUR от повече от 30 двустранни донора, многостранни донорски фондове и многостранни инструменти. С тези средства годишно се финансират средно 500 мисии за техническо сътрудничество (ТС) и 60 операции за безвъзмездни плащания, които не са свързани с техническо сътрудничество. Освен това помощта от донорите е от решаващо значение за разширяване на влиянието на банката в държавите в начална фаза на преход и за поставянето на основите на успеха в региона на ЮИС.

Безвъзмездни помощи от държавите донори (млн. EUR)

Донор	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.
Двустранно	55,8	75,7	78,4	240,2	62,3
ЕС	37,7	103,9	58,8	133,1	92,2
Многостранно	0,4	0,2	77,5	60,6	22,5
Други	0,4	1,6	—	—	0,2
SSF	115,0	30,0	150,0	—	—
ЮИС	—	—	—	20,0	—
Общо	209,3	211,4	364,7	453,9	177,2

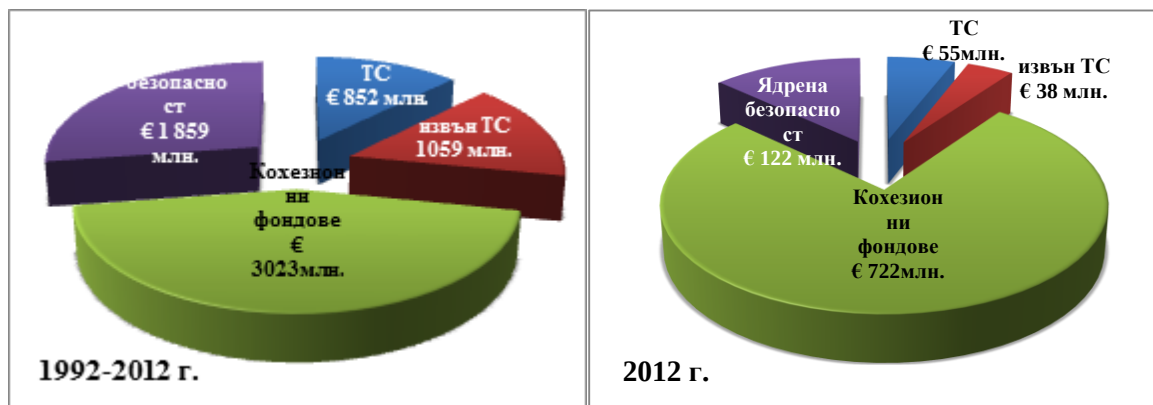
Комисията е определено най-важният донор за ТС и за сътрудничеството извън ТС, тъй като предоставя повече от една трета от донорското подпомагане за проекти на ЕБВР. Тя е подсигурила и повече от половината от всички донорски средства през 2012 г. (92 млн. EUR) Безвъзмездните средства от ЕС обхващат всички държави и сектори, в които работи Банката. През последните години фондовете на ЕС все по-често минават през регионални инструменти, създадени с цел обединяване на безвъзмездни средства от ЕС с инвестиционно финансиране от европейски финансови институции. Тези инструменти включват **Механизма за инвестиции по линия на добросъседството (NIF)**, **Механизма за инвестиции в Централна Азия (IFCA)** и **Инвестиционната рамка за Западните Балкани (WBIF)**. През 2012 г. ЕБВР обезпечи 25,7 млн. EUR от NIF, 17 млн. EUR от IFCA и 35,2 млн. EUR от WBIF. Освен това ЕБВР мобилизира 21,5 млн. EUR от **Инструмента за предприсъединителна помощ** по проекти в Албания и Босна и Херцеговина.

Проектите на Банката в държавите членки на ЕС получават значително финансиране от **структурните фондове и Кохезионния фонд**. Макар че този принос може да варира през годините, от 1992 г. досега проектите на ЕБВР са получили около 3 млрд. EUR.

Банката е ключов партньор и по въпросите на **ядрената безопасност**, като тя управлява 6 фонда на донори за ядрена безопасност от името на Европейския съюз и 29 правителства донори: Сметката за ядрена безопасност, Фонда за изграждане на защитен саркофаг в Чернобил, три международни фонда за подпомагане на извеждането от експлоатация, ядреното перо на Партньорството за околната среда в рамките на северното измерение.

Освен това Комисията е водещ съфинансиращ партньор по редица управлявани от ЕБВР многостранни донорски доверителни фондове, като например Партньорството за околната среда в рамките на северното измерение (84 млн. EUR) и Програмата за източноевропейското партньорство в областта на енергийната ефективност и екологията (E 5P) (40 млн. EUR), които имат за цел насърчаването на инвестициите за повишаването на енергийната ефективност и подобряването на околната среда и ядрената безопасност в Русия, Беларус и Украйна.

Фигури 1 и 2: Донорско финансиране от ЕС

Годишният донорски доклад на Банката предоставя допълнителна информация, включително подробности за мерките, въведени от банката след приключването на стратегическия преглед на съфинансирането с безвъзмездни средства през 2012 г. Този преглед, който представлява първото изчерпателно преразглеждане на системите за управление на безвъзмездни средства на банката от 1995 г. досега, направи реформи, за да отговори на разрастващия се все по-сложен портфейл за безвъзмездните средства.

4.5. Бюро на ЕБВР за оперативна координация в Брюксел

Още от встъпването си в длъжност президентът на ЕБВР Chakrabarti подчерта разбирането си, че отношенията между ЕС и ЕБВР са важни и стратегически. През 2012 г. той се ангажира да проучи начините за укрепване на това сътрудничество, най-вече чрез откриването на Бюро на ЕБВР за оперативна координация в Брюксел. Бюрото

насочва усилията си по-скоро върху установяването на по-тесни работни отношения, отколкото върху въпросите, свързани с управлението или акционерите.

5. Приложение 1– Резултати на ЕБВР

5.1. Оперативни резултати 2008—2012 г.

	2012 г.	2011 г.	2010 г.	2009 г.	2008 г.	Кумулативно за 1991—2012 г.
Брой на проектите	393	380	386	311	302	3 644
Годишен обем на дейността (млн. EUR)	8 920	9 051	9 009	7 861	5 087	78 916
Финансиране извън ЕБВР (млн. EUR)	17 372	20 802	13 174	10 353	8 372	155 644
Обща проектна стойност¹	24 871	29 479	22 039	18 087	12 889	235 387

5.2. Финансови резултати за 2008—2012 г.

млн. EUR	2012 г.	2011 г.	2010 г.	2009 г.	2008 г.
Реализирана печалба за годината Преди обезценка ²	1 006	866	927	849	849
Нетна (загуба)/печалба за 2012 г. Преди трансфери на нетния доход, одобрени от управителите	1 020	173	1 377	(746)	(602)
Прехвърляне на нетен доход Одобрено от управителите	(190)	–	(150)	(165)	(115)
Нетна (загуба)/печалба за 2012 г. След трансфери на нетния доход, одобрени от управителите	830	–	1 227	(911)	(717)
Внесен капитал	6 202	6 199	6 197	5 198	5 198
Резерви/неразпределени печалби	7 808	6 974	6 780	6 317	6 552
Общо капитал на членовете	14 010	13 173	12 977	11 515	11 750

¹ „Общата проектна стойност“ представлява общата сума на финансирането, предоставено за даден проект, включително финансиране от ЕБВР или извън нея, и се отчита в годината, в която проектът се подписва първоначално. Финансирането от ЕБВР може да бъде поето като задължение в продължение на повече от една година, като „годишният обем на дейността“ отразява финансирането от ЕБВР към годината на поемането на задължение. Размерът на финансирането, който трябва да бъде предоставен от страни извън ЕБВР, се отчита в годината на първоначалното подписване.

² Реализираната печалба е преди нереализирани корекции на справедливата стойност на дялови инвестиции, провизии и други нереализирани суми.

5.3. Географско разпределение на резултатите

В таблиците по-долу е представен годишният обем на дейността на ЕБВР в млн. EUR по региони и по страни.

5.3.1. Карта на местата, в които работи ЕБВР

01 Хърватия	13 Бивша югославска република Македония	24 Казахстан
02 Чешка република	14 Косово	25 Киргизка република
03 Естония	15 Черна гора	26 Монголия
04 Унгария	16 Румъния	27 Таджикистан
05 Латвия	17 Сърбия	28 Туркменистан
06 Литва	18 Армения	29 Узбекистан
07 Полша	19 Азербайджан	30 Русия
08 Словашка република	20 Беларус	31 Турция
09 Словения	21 Грузия	32 Египет
10 Албания	22 Молдова	33 Йордания
11 Босна и Херцеговина	23 Украйна	34 Мароко

5.3.2. Централна Европа и балтийските държави

Държава	2012 г.	2011 г.	Кумулатив но за 1991—2012 г.
Хърватия	210	158	2 749
Чешка република ³	0	0	1 137
Естония	4	20	543
Унгария	75	124	2 663
Латвия	4	19	575
Литва	37	2	640
Полша	672	891	6 093
Словашка република	185	68	1 787
Словения	28	103	765
Общо	1 215	1 385	16 952

5.3.3. Югоизточна Европа

Държава	2012 г.	2011 г.	Кумулативно за 1991—2012 г.
Албания	69	96	732
Босна и Херцеговина	125	94	1 474
България	246	92	2 661
Бивша югославска република Македония	157	220	1 085
Косово ⁴	5	не е приложимо	66
Черна гора	39	43	323
Румъния	612	449	6 110
Сърбия	269	533	3 106
Общо	1 522	1 527	15 557

5.3.4. Източна Европа и региона на Кавказ

Държава	2012 г.	2011 г.	Кумулативно за 1991—2012 г.
Армения	94	93	613
Азербайджан	83	289	1 554
Беларус	185	194	1 049
Грузия	103	187	1 719
Молдова	102	69	733
Украйна	934	1 019	8 148
Общо	1 500	1 851	13 817

³ От 2008 г. ЕБВР не е правила никакви нови инвестиции в Чешката република.

⁴ Косово стана страна получател от ЕБВР на 17 декември 2012 г.

5.3.5. Русия

Държава	2012 г.	2011 г.	Кумулативно за 1991—2012 г.
Русия	2 582	2 928	22 943
Общо	2 582	2 928	22 943

5.3.6. Централна Азия

Държава	2012 г.	2011 г.	Кумулативно за 1991—2012 г.
Казахстан	374	289	4 588
Киргизка република	16	66	414
Монголия	419	62	690
Таджикистан	46	28	285
Туркменистан	14	23	172
Узбекистан	2	3	741
Общо	871	470	6 891

5.3.7. Турция

Държава	2012 г.	2011 г.	Кумулативно за 2009—2012 г.
Турция	1 049	890	2 576
Общо	1 049	890	2 576

5.3.8. Южното и Източното Средиземноморие

Държава	2012 г.	2011 г.	Кумулативно
Египет	10	не е приложимо	10
Йордания	123	не е приложимо	123
Мароко	23	не е приложимо	23
Тунис	25	не е приложимо	25
Общо	181	не е приложимо	181

6. Приложение 2– Примери за проекти

6.1. Електрификация на селски райони в Мароко

ЕБВР направи първата си инвестиция в Мароко през септември 2012 г. Оттогава насам Комисията финансира нови проекти за сума в размер на около 180 млн. EUR, като обръща специално внимание на МСП, базовата инфраструктура и предприятията за производство на храни. С финансиране от донорската сметка на ЮИС, на която ЕС е предоставил около 20 млн. EUR, беше направена подготовката за сериозни инвестиции в енергийната инфраструктура на Мароко, насочени към отдалечени села и към населението в селските райони, което преди това не е имало надежден или е имало ограничен достъп до електроенергия. Нов заем в размер на 60 млн. EUR беше предложен на Office National de l'Electricite et de l'Eau Potable, който също така ще помогне на милиони мароканци да получат достъп до електроенергийната мрежа и ще даде равни възможности на до 40 000 души в цялата страна. Освен това тези усилия също така ще помогнат на Мароко да намали зависимостта си от вноса на енергия и ще насърчат устойчивостта, като същевременно ще допринесат за постигането на правителствената цел за постигане на 97—100% електрификация на селските райони. Заемът също така финансира пилотна програма за интелигентно отчитане на консумацията, която ще бъде от основно значение за разгръщането на децентрализирано производство на възобновяема енергия, например чрез слънчеви фотоволтаични панели на покривите.

6.2. Програма за улесняване на търговията

Дългосрочната програма на ЕБВР за улесняване на търговията е непосредствен пример за усилията на банката да помогне за отварянето на държавите към света, за търговията и за интеграцията в световната икономика. През 2012 г. по програмата за улесняване на търговията бяха финансирани 1870 търговски сделки със 75 банки в 16 държави на стойност над 1,1 млрд. EUR. Школата за електронно обучение на банката в областта на търговското финансиране също така продължи да набира темпове през 2012 г., като от нейното откриване през 2010 г. до момента са обучени над 500 студенти, което спомага за предаването на така необходимите умения на банковите служители що се отнася до управлението на различни търговски финансови инструменти в полза на местни вносители и износители.

6.3. Проект за златодобивна и медодобивна мина Oyu Tolgoi

След продължителни обсъждания през 2012 г. Съветът на директорите на ЕБВР одобри инвестиционен принос от 400 млн. EUR за разработването от Rio Tinto на находището на мед и злато Oyu Tolgoi в монголския район Южна Гоби което е на обща стойност 19,7 млрд. EUR. При предоставянето на този заем представителят на ЕС (с подкрепата на други директори) се увери, че ЕБВР е взела и за в бъдеще ще продължава да взема под сериозно внимание рисковете за околната среда във връзка с проекта, включително изразеното безпокойство от организации на гражданското общество. Това ще включва редовно наблюдение и годишен доклад до борда на директорите относно екологичните и социалните резултати от одита. Президентът на ЕБВР Suma Chakrabarti даде сериозната си лична подкрепа за този проект, който е част от най-голямата по рода си пряка чуждестранна инвестиция в Монголия. Очаква се след като бъде пусната в

действие мината Оуу Tolgoi да подsigурява приблизително една трета от БВП на Монголия.

6.4. Енергийна ефективност на Балканите

Страните от Западните Балкани са с енергийна интензивност, която е 2,5 пъти по-висока от средното за ЕС, главно поради състоянието на инфраструктурата и неефективното използване и разпределение на енергията. Един от приоритетите на ЕБВР в региона е да се намали тази разлика. Чрез своя инструмент за Западните Балкани за финансиране на устойчивата енергетика (WeBSEFF) Банката предоставя кредитни линии за общо 60 млн. EUR на местните партньорски банки за предоставяне на заеми на местните предприятия. Техническото сътрудничество за консултации за подходящи проекти се финансира чрез съвместния Европейския фонд за Западните Балкани, както и чрез финансови стимули за дружества заематели от Инвестиционната рамка за Западните Балкани на ЕС . Тази подкрепа позволи на един предприемач, който произвежда сливов мармалад, да инсталира нова система за котли, работещи с биомаса — костилки от сливи, в своето предприятие, благодарение на заем от 150 000 EUR от една от местните партньорски банки на ЕБВР, давайки по този начин възможност на това дружество значително да намали своето потребление на енергия (и своите разходи).

6.5. Модернизиране на градския транспорт на Кишинев

Тролейбусите са гръбнакът на обществения транспорт в Кишинев още от съветската епоха, но поради лошото си състояние, техният брой намалява. През 2012 г. ЕБВР отпусна заем от 5 млн. EUR на общината, за да бъдат закупени 102 нови и по-ефективни в енергийно отношение превозни средства, заедно с оборудването за поддръжка. Новите превозни средства произвеждат нулеви въглеродни емисии и използването вече се е повишило с до 30 %. Инвестицията е била съфинансирана с 5 млн. EUR под формата на заеми от ЕИБ и 3 млн. EUR безвъзмездни средства от Механизма за инвестиции по линия на добросъседството на ЕС. Тя представлява част от мащабен план за коренно подобряване на трафика в столицата на Молдова, като в същото време допринася за по-доброто състояние на околната среда и по-ефективната транспортна система.

6.6. Ядрена енергетика – подкрепа за Чернобил

ЕС е най-големият донор във фондовете на ЕБВР за ядрена безопасност. От началото на операциите до момента ЕС е отпуснал повече от 1,8 млрд. EUR в подкрепа на подобряването на ядрената безопасност в регионите на операциите на ЕБВР, включително подкрепа за изграждане на Фонда за изграждане на защитен саркофаг в Чернобил

и ядреното перо на фонда за Партньорство за околната среда в рамките на северното измерение (NDEP). ЕС също спомогна за финансиране на извеждането от експлоатация на атомните електроцентрали в Литва („Игналина“), Словашката република („Бохунице“) и България (АЕЦ „Козлодуй“).

Фондът за изграждане на защитен саркофаг в Чернобил бе създаден от Г7 през 1997 г. с цел да се осигури безопасност и сигурност на мястото на аварията. До момента Фондът е получил около 900 млн. EUR, от които една трета са предоставени от ЕС.

Управлявани от ЕБВР, фондовете се използват за изграждане на структура за безопасна херметизация с височина над 100 м, която ще обхваща руините от старата сграда на реакторите и саркофага. Средствата от ЕС бяха предоставени също за изграждането на междинни хранилища за отработено гориво.

7. Приложение 3 – Електронни линкове

Годишен отчет на ЕБВР:

<http://www.ebrd.com/pages/research/publications/flagships/annual.shtml>

Годишен финансов отчет на ЕБВР:

<http://www.ebrd.com/pages/research/publications/flagships/financial.shtml>

Доклад на ЕБВР относно процеса на преход:

<http://www.ebrd.com/pages/research/publications/flagships/transition.shtml>

Политика за публичната информация на ЕБВР:

<http://www.ebrd.com/pages/about/policies/pip.shtml>

Механизъм за жалби по проекти:

<http://www.ebrd.com/pages/project/pcm/register.shtml>.

Включва подробности за всички жалби и достъпните доклади.

Ангажираност на гражданското общество:

www.ebrd.com/pages/about/workwith/civil.shtml.